

EBRO-kapitein treft geen schuld

Hulde voor bemanning reddingboot uit Veere

Over de stranding en het vergaan van de stoomsleepboot EBRO op de Banjaard op 11 januari 1958 is de Raad voor de Scheepvaart van oordeel dat de betrokken kapitein Jan Bruins geen falen in goed zeemanschap, noch schuld aan het vastlopen en vergaan van de EBRO kan worden verweten.

De EBRO was van Vlissingen uitgevaren om het stoomschip "Lindekerk" dat in het Westgat in moeilijkheden verkeerde, assistentie te verlenen.

De Raad neemt bij zijn uitspraak in acht dat het brengen van hulp aan een ander schip bij stormweer meebrengt dat grote risico's moeten worden genomen en grote gevaren moeten worden getrotseerd en dat een eenmaal ondernomen tocht wordt doorgezet, waar deze anders zou worden afgebroken.

De Raad wil zijn voldoening uitspreken over de houding en het gedrag van de kapitein en zijn bemanning bij deze ramp, welke getuigen van vastberadenheid en ware zeemanschap en brengt verder hulde aan de bemanningen van de reddingboten, speciaal aan die van Veere, die door de redding van de opvarenden van de EBRO weer hebben bewezen tot welke prestaties zij in staat en bereid zijn als het gaat om het redden van opvarenden van een in nood verkerend schip.

(naar een krantenbericht in 1958)

BANJAARD

(naar een gedicht van de Vlaams/Vlissingse zeeman en loods/dichter Aspeslagh uit 1958)

Wie ooit als zeeman de BANJAARD vernoemt
Weet dat er zijn schip tot wrak is gedoemd
Een storten van grondzee en 't briesende schuim
Bezwijkten van luiken vervullen van 't ruim
Geen hoop meer op redding van lading of mensen

Geen vlotter of boei tegen 't stampen bestand
Hun rest slechts de hoop en de smekende wensen
Een langzaam verzinken, het hemelse land.
Hoe anders is 't bij de Ebro verlopen
Ook daar was de kans op redding niet groot
Brekers en grondzee zou dra 't brughuis slopen
Bewust zeemansvolk in uiterste nood
SOS striemde van posten en torens
Probeer ons te redden, laat ons niet vergaan
Een reddingboot tracht zich door branding te boren
Dan kwam voor allen: het vallen of staan

Ze voeren die nacht zo dicht langs een graf...
Veere juicht! 't karwei was af.

Financiële steun

Om een project als dit mogelijk te maken is een aanzienlijke financiële steun noodzakelijk. De leden van de Stichting Reddersmonument Veere zetten zich samen met de Veerse middenstand en bevolking in om dit prachtige initiatief te realiseren.

Op dit moment weet de Stichting zich onder andere verzekerd van een financiële bijdrage van de gemeente Veere en worden belangstellenden en sponsors aangeschreven.

Het maritieme verleden in het algemeen en de inzet van de Veerse redders uit heden en verleden zijn het waard om met een kunstwerk te worden geëerd.

Met uw financiële ondersteuning kunnen wij een tastbare bijdrage leveren aan het maatschappelijke en culturele aanzien van de stad Veere.

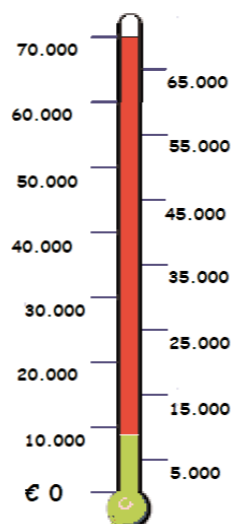
Doet U met ons mee . . . .

Het bankrekeningnummer van de St. Reddersmonument Veere is:

13.22.68.450

Rabobank Walcheren/Noord-Beveland

Financiële barometer

Nr 3

Reddersmonument
Veere

Uitgave Stichting Reddersmonument Veere - jaargang 1 - nr 3 - september

Geachte lezer,

Voor u ligt de 3e nieuwsbrief van de Stichting Reddersmonument Veere. Eerder dit jaar hebben wij u geïnformeerd omtrent ons voornemen in 2008 op het Bastion te Veere een kunstwerk met de naam "Monument voor de redders van Veere" te doen oprichten.

In deze editie is onder meer een bijdrage opgenomen van de burgemeester van Veere, drs. R.J. van der Zwaag en van de Veerse auteur J.H. Midavaine met een verslag over een particuliere Reddingsmaatschappij te Veere. Voorts is er een kort verhaal over de vroegere burgemeester van Veere, jonkheer I.F. den Beer Poortugael. Hij was als agent van het plaatselijke zeereddingswezen feitelijk de man die Veere's reddersmonument een halve eeuw geleden reeds wilde.

In de aanloop naar de totstandkoming van het kunstwerk bevinden wij ons thans in de fase van het doorlopen van de gemeentelijke procedures. Op 22 mei 2007 werd bij de gemeente Veere een aanvraag bouwvergunning ingediend. Inmiddels heeft de Stichting Reddersmonument Veere vernomen dat de Welstands- en Monumentencommissie beide akkoord zijn met het ingediende plan. Voor zover de gemeente Veere nu kan beoordelen zal ons voornemen geen nadelige effecten voor de omgeving opleveren. Het college is dan ook in principe bereid om voor ons bouwplan vrijstelling te verlenen van de bestemmingsplanvoorschriften. Dit voornemen gaat gepaard met een openbare publicatie; het bouwplan heeft 6 weken ter inzage gelegen. Voor een ieder bestond in deze periode de mogelijkheid eventuele zienswijze in te dienen.

Het is ons als Stichting bekend dat enkele inwoners van Veere bezwaren hebben tegen het beoogde kunstwerk op de locatie Bastion. Deze bezwaren zijn uitvoerig bij het bestuur gemeld en worden meegenomen in de verdere besluitvorming. Wij hebben begrip voor de genoemde bezwaren doch weten ons ook gesteund door inwoners van Veere die zich met woord en daad positief achter het voorliggende plan opstellen. Wij wachten verdere berichten van de

gemeente Veere af en spreken daarbij de hoop uit dat partijen bij de verdere besluitvorming elkaar over en weer zullen weten te vinden.

Bestuur Stichting Reddersmonument Veere

De gemeente Veere op het schiereiland Walcheren is onlosmakelijk verbonden met de zee.

De zee heeft niet alleen een belangrijke stempel op het ontstaan van het huidige landschap gedrukt maar ook op de geschiedenis van de inwoners van Veere door de jaren heen.

Nu ligt het stadje Veere met haar beschermd historisch stadsgezicht aan het Veerse Meer, ontstaan in het kader van de Deltawerken waarbij het Veerse Gat werd afgesloten. Veere is hierdoor een centrum voor de pleziervaart geworden. Maar van pleziervaart was vroeger beslist geen sprake. Vele en vaak moeilijke reddingsoperaties hebben plaatsgevonden door de eeuwen heen. Volgend jaar is het 50 jaar geleden dat de redding van de bemanning van de Ebro vanuit Veere plaats vond door reddingboot Maria Carolina Blankenheim onder leiding van schipper Jan Minneboo. Dat was de vader van de huidige initiatiefnemer voor het Monument voor de redders van Veere, Frans Minneboo.

COLOFON

Redactie:
Jan van den Broeke
Kees den Hollander
Herman Wolters

Eindredactie:
Pieter Poortvliet

Ontwerp en vormgeving:
Adri Franke

Fotografie
archieff W.L. den Beer Poortugael

Bankrelatie
13.22.68.450

Correspondentieadres:
H. Wolters
Nieuwe Vlissingeweg 100
4335 JD Middelburg
Tel: 0118-614194
e-mail:
hwwolters@zeelandnet.nl

K.v.K. te Middelburg
nr. 22063805

Stichtingsbestuur bestaat uit:
Frans Minneboo (voorzitter)
Herman Wolters (secretaris)
Pieter Poortvliet (penningmeester)
Peter Blom Archivaris Veere
Adri Franke Oudememmer Veere
Jan van den Broeke Bewoner Veere
Kees den Hollander lid KNRM - Veere

NIEUWSBRIEF

NIEUWSBRIEF

Hij benaderde de nodige instanties en personen en niet zonder succes.

Aan mij nu de mooie taak om namens de gemeente Veere, samen met de werkgroep en het comité van aanbeveling, dit verhaal tot een goed einde te brengen. Het uiteindelijke ontwerp van kunstenaar Toos van Holstein uit Middelburg is gekozen uit een zestal ontwerpen van regionale kunstenaars. Dit ontwerp kwam het meest overeen met gestelde eisen en voorwaarden.

Een monument dat vraagt om aandacht, nieuwsgierigheid oproept en uitnodigt tot nadenken. Heldhaftigheid, onbaatzuchtigheid en menslievendheid zijn daarbij de thema's en dat zijn kwaliteiten die wij ons allemaal graag willen toe-eigenen. De redders van Veere hebben het waargemaakt en daarom verdienen zij een monument.

*Burgemeester van Veere
drs. R.J. van der Zwaag*

Een Veerse Reddingsmaatschappij

Rond 1875 blijkt er op het eiland Walcheren slechts 1 reddingboot te zijn, die gestationeerd is in Zoutelande en nog nooit uitvoert. In de vergadering van de Provinciale Gezondheidscommissie van 10 november 1876 bracht dokter De Man naar voren dat hij Zoutelande geen goede locatie vond en hij opperde het idee om de boot te verplaatsen naar Vlissingen of Veere.

Op het eind van de vorige eeuw raakten er nogal wat schepen achter elkaar in moeilijkheden in het Veerse Gat. Verschillende ervan liepen vast op de zandbanken Neeltje Jans, de Onrust en de Banjaard en op het strand van Vrouwenpolder.

Een aantal Veerenaren besloot tot het oprichten van de Veerse Coöperatieve Redding- en Bergingmaatschappij.

Het initiatief werd genomen in de herberg van J.F. de Rooy op de Kaai, waar de bootslieden en varensgezellen elkaar dagelijks ontmoetten. Op 14 mei 1898 stapte het volgende viertal naar notaris Verhulst in Middelburg: Mattheus Johannes van Beveren (rijkstonnenlegger te Veere), zijn zoon Jacob Jan (varensgezel bij zijn vader aan boord), Jan Francies de Rooy (herbergier) en de uit Middelburg afkomstige duiker Johannes van Gelder. Medeoprichters van deze reddingmaatschappij waren: Jan

Jacob van Beveren (zoon van Mattheus), Petrus Verlinde (varensgezel), Izaak Schout (varensgezel), Huybregt Leeman (varensgezel), Theophile Augustinus de Blik (varensgezel), Petrus Jacobus Huijbrecht (schipper van de VE 5), Jan Franciscus de Rooy (schipper van de VE 2), Jacobus de Rooy (varensgezel), Johannes Franciscus Minneboo (schipper), Alexander Jacobus Minneboo (varensgezel), Nicolaas Minneboo (schipper), Maarten Slabber (varensgezel), Jan Franciscus de Blik (schipper), allen uit Veere, en Arie van Gelder (duiker), wonende in Vlissingen.

In de statuten van dit particulier initiatief lezen we onder meer dat het doel van de vereniging was: 1) het redden van drenkelingen en 2) het redden van gestrande of in nood verkerende schepen en goederen.

Artikel 2 vermeldde dat alleen in Veere wonende personen en duikers, die elders woonden, lid konden worden. De contributie was bepaald op vijf gulden per jaar. Tevens bepaalden de statuten dat diegenen die meegeholpen hadden aan een reddingsactie, mee zouden delen in de opbrengst, terwijl een klein deel in een reservefonds zou worden gestort. De leden die over een schip beschikten, waren verplicht dit ter beschikking van het bestuur te stellen zodra hun hulp nodig was. Het bestuur bestond uit een directeur, een secretaris, een penningmeester en een uit de leden gekozen adviseur. Directeur werd Jacob Jan van Beveren.

In de eerste jaren van haar bestaan verrichtten de Veerse redders diverse acties.

Waarschijnlijk door het uitblijven van ernstige ongelukken vernemen we na 1903 weinig meer van deze reddingmaatschappij.

*Vorenstaande tekst overgenomen uit
"DOEKEN MET BRANDEWIJN"
met toestemming van de auteur J.H. Midavaine*

Burgervader, man met hart voor de redders van Veere

Agent die Veere's reddersmonument een halve eeuw geleden reeds wilde...

De langste tijd van het naoorlogse Veerse zeereddingswezen (1946 – 1961) was jonkheer I.F. den Beer Poortugael in Veere burgemeester. Officieel was hij tevens de agent van het station Veere van de Koninklijke Zuid-Hollandse Maatschappij tot Redding van Schipbreukelingen. Zelf noemde de burgemeester het een erebaan, waarvoor hij bij tijd en wijle veel inzet aan de dag legde. In die tijd waren er periodes dat de Veerse reddingboot vrijwel dagelijks aan de bak moest voor reddingen op zee. De agent was er dan altijd als de kippen bij om bij terugkeer in de haven, redders en geredden op geheel eigen wijze op te wachten en te onthalen. Dat maakte hem binnen de stadsmuren van Veere in zekere zin populair.

Daarnaast voelde hij zich veelal nauw betrokken bij het wel en wee van zo wat alles dat er bij de plaatselijke reddingsdienst gaande was. Zo vond hij het als agent gepast doorgaans op doordeweekse avonden thuis bij de reddingbootschipper een soort van werkoverleg te hebben. Vooroverleg noemde hij dat, alvorens er met de gemaakte afspraken bij de overige bemanningsleden mee op de proppen te komen.

Toen omstreeks 1950 de ZHRM met het plan kwam voor de bouw van een dubbele dienstwoning aan de Markt voor de schipper en de machinist had de burgemeester daar-

NIEUWSBRIEF

NIEUWSBRIEF

omtrent zo zijn eigen ideeën. Specifieke huizen in de geest en traditie van Veere moesten het worden, in het midden voorzien van een bij het reddingswezen van de stad passende gevelsteen.

De februari-ramp van 1953 heeft zoals bekend in Zeeland diepe sporen nagelaten; zo ook in Veere. De plaatselijke reddingsdienst was de eerste weken van de ramp dag en nacht in touw om op zee en in de overstroomde gebieden te redden wie en wat er te redden viel; het vele en onregelmatige werk van de redders van Veere vervulde de agent met gepaste dankbaarheid en trots.

Deze opmerkelijke prestaties, veelal onder moeilijke omstandigheden en met veel persoonlijke inzet, alsmede een van de grootste reddingsoperaties uit de geschiedenis van Veere, te weten die van de bemanning van de "Ebro" in 1958, brachten burgemeester den Beer Poortugael op de gedachte voor de redders van Veere een monument op te richten. Deze wens sprak hij uit op 17 april 1958 in het stadhuis van Veere voor een breed publiek en in het bijzijn van tal van de toenmalige Vrienden van Veere ter gelegenheid van de grootscheepse officiële huldiging van de gehele Veerse reddingbootbemanning. Helaas, om praktische en merendeels ook organisatorische redenen kon in die jaren vooralsnog geen gevolg aan die wens worden gegeven. Het ging echter slechts om uitstel, zo blijkt nu een halve eeuw later.....

Foto: archief jhr. W.L. den Beer Poortugael

